

TORONYIRÁNY

XIX. 46.

2025. november 16.

SZEGEDI KATOLIKUS ÉRTESÍTŐ A GLATTFELDER ALAPÍTVÁNY GONDOZÁSÁBAN

Évközi 33. vasárnap

Szegények világnapja

November 19. Árpád-házi Szent Erzsébet

Jézus arról beszél, hogy egyszer elkövetkezik a vég, a világítélet, amikor az isteni igazságtevessel befejeződik az üdvösség drámája. A világ nyilvánossága előtt, ünnepélyesen fölragyog az örök isteni terv szépsége és ereje, mint a végső ítélet indoka. Az igazság napja lesz az a nap, amikor Isten megfizet mindenkinek cselekedetei szerint – így jövendőltek már az ószövetségi próféták (vö. 1. olvasmány).

Ennek a napnak az értelme azonban nemcsak az isteni igazságtétel kinyilvánulásában van, és Jézus fő mondanivalójának a lényege sem a pusztulás rettenetességének ecsetelésében keresendő. Hiszen nem régen, csak két vasárnapkal előbb olvastuk a Bölcsesség könyvében, hogy Isten szereti „mindazt, ami van” és öröme telik „minden élőben”. Teológiailag tehát mélyebben kell keresnünk a végítélet jelentőségét, s nem szabad elválasztanunk a világ Megváltójának életétől, Jézus Krisztus üdvözítő jóságától és végtelen értékű áldozatától. Vele és általa lett minden (vö. János evangéliumának előszava). Isten benne foglalt össze „mindent, ami mennyben és földön van” (Ef 1,10). A világ sorsa is benne és általa jut végső tökéletességre. Krisztus élete pedig a halál és a feltámadás, a szenvedés és a megdicsőülés dialektikus egységében teljesedett ki. A húsvéti misztérium az egész világ sorsát meghatározza, ezért a végítélet is a pusztulás és a megdicsőülés jegyében kell, hogy megtörténjék. Az evangélium – más helyen – „új égről és új földről” szól, épp ezért az anyagi dolgok pusztulását is jobb „átváltozásnak” neveznünk, mint megsemmisülésnek.

A végső nap igazi jelentősége az, hogy akkor végérvényesen kinyilvánul Krisztus dicsősége a hívők életében és a világ sorsában. Azért kell mindvégig mellette hűségesen kitartanunk, hogy részesüljünk dicsőségében.

A szentmise olvasmányai

1. Mal 3,19-20a A végítélet az igazság órája lesz: minden a maga helyére kerül.
2. 2Tessz 3,7-12 Aki nem dolgozik, ne is egyék.
3. Lk 21,5-19 Állhatatossággal őríztek meg lelketeket.

A vég előjelei és a tanítványokra váró üldözések

Jézusnak a templom pusztulására vonatkozó prófétai mondása kérdést vált ki azokban, akik korábban csodálattal tekintettek a templom lenyűgöző díszítésére. Azt szeretnék megtudni, hogy mikor és milyen előjel után következik be a katasztrófa. A kérdés közvetlenül a templom lerombolására vonatkozik. Az „ezek” (tauta) névmás azonban jelzi, hogy a kérdezők emellett a végső dolgokra is gondolnak, vagyis a templom pusztulását az eszkatologikus események részének tekintik. A kérdés hátterében az a korabeli elképzelés áll, mely szerint a végidőben – a történelem lezárása előtt közvetlenül – a templomot meg fogják gyalázni (vö. Dán 12,8-13). Jézus legelőször is arra figyelmezteti hallgatóit, hogy ne hagyják magukat félrevezetni olyan hamis prófétáktól, akik az ő nevében, vagyis az ő messiási tekintélyét önmaguknak tulajdonítva lépnek fel, és a közeli véget hirdetik. A 8. vers felszólítása különösen is aktuális lehetett Lukács számára, hiszen ő Márknál is erőteljesebben fogalmazta Jézus óvását: „Ne kövessétek őket!”. A végidő hírnökeiként fellépő hamis tanítók az evangélium megírásának az idején is hatékonyan tevékenykedhettek.

A hallgatóknak nemcsak a hamis prófétákkal szemben kell óvatosnak lenniük, hanem a történelem katasztrófálisnak tűnő eseményeit sem szabad túlértékelniük. A háborúk és a lázadások hallatán nem kell túlságosan rémüldözniük. Természetesen ezek is Isten tervének részei – erre utal a „kell” (dei) ige, amely a Bibliában Isten akaratának a szakkifejezése, de nem mint a végidő, hanem mint a történelem eseményei. A 9. vers mondása a zsidó háborúra is vonatkoztatható, amely az evangélium megírásakor már múltbeli esemény volt: Isten tervének része, de nem áll közvetlen összefüggésben a világ végével.

Csanád Béla

Jézus a végső eseményeket megelőző időszakra irányítva a figyelmet kijelenti, hogy abban különféle üldözések fognak bekövetkezni. Bár Lukács változatában az eszkatologikus beszéd nagyobb hallgatóság előtt hangzik el (21,5-6), most mégis a tanítványok az elsődleges címzettek. Jézus neve miatt ugyanis csak őket érhetik erőszakos cselekmények és üldözések. Az ellenséges magatartás mind a zsidó (zsinagógák), mind pedig a pogány hatóságok (királyok és helytartók) részéről meg fog mutatkozni. Lukács számára mindez már tapasztalat.

A tanítványok elleni eljárások és bírósági kihallgatások jó alkalmat adnak a tanúságtételre. A tanítványoknak éppen az üldözések, pontosabban az üldözésekkel együtt járó hivatalos eljárások adnak lehetőséget arra, hogy hitüket megvallják. Az Apostolok Cselekedeteiben Pál különböző kihallgatásai is úgy jelennek meg, mint lehetőségek a tanúságtételre.

Az üldözések meghirdetése után Jézus arra figyelmezteti tanítványait, hogy ne készüljenek előre a védekezésre, vagyis ne tanuljanak be előre kigondolt védőbeszédet. Ő maga fogja majd a megfelelő szavakat és a szükséges bölcsességet megadni, amikor arra ténylegesen szükség lesz. Jézus segítségével által a tanítványok olyan meggyőző védekezésre és tanúságtételre lesznek képesek, amelynek az ellenfelek nem tudnak majd ellentmondani (vö. ApCsel 4,14; 6,10; 26,28). A tanítványok nemcsak a hatóságok részéről fognak ellenséges magatartást tapasztalni, hanem családtagjaik és barátaik részéről is. A legszorosabb hozzátartozók fogják őket a bíróságoknak kiszolgáltatni, amelyek néhány esetben halálos ítéletet is hozni fognak.

A 17. versben Jézus a tanítványokkal szembeni ellenséges hangulatot mindenkire kiterjeszti. Jézus neve miatt a legközelebbi hozzátartozóktól kezdve a hivatalos vezetőkig „mindenki” gyűlölni fogja majd őket. A kijelentésben bizonyos túlzás érezhető, amely a következő mondat fényében értelmezendő: Jézus azért mutatja be oly radikálisan a tanítványokkal szembeni ellenségeskedést, hogy utána Isten gondviselését állíthassa vele szembe. Bár mindenki ellenük fordul, mégsem kell félniük, mert Isten védelmének következtében semmi baj sem érheti őket. Az oltalmat Jézus szemléletes módon, közmondásszerű kijelentéssel juttatja kifejezésre.

A szakasz záró versében Jézus az „állhatatosság” (hüpomoné) szükségességére hívja fel a figyelmet. Az állhatatosság a hitben való kitartást jelenti az Isten gondviselésébe vetett bizalom alapján. Általa biztosíthatják maguknak az életet. Az élet megmentése a 18. vers szellemében jelentheti a haláltól való időleges megmenekülést, de mélyebb értelemben az örök élet elnyerésével egyenlő. Erre utal Jézusnak egy másik mondása: „Aki meg akarja menteni életét, elveszíti azt. Aki viszont elveszíti értem az életét, megmenti azt” (Lk 9,24).

Kocsis Imre

E-mail Istentől

Befogadni és megélni a Biblia üzenetét (1.)

Rovatunkban a neveléssel kapcsolatos témákkal foglalkozunk a Don Bosco Kiadó által e témában megjelentetett kiadványok ismertetésével, a kiadó engedélyével. Mostani számunktól az „E-mail Istentől” című kiadványból folytatásokban közlünk részleteket. A keresztény embert a Biblia is neveli. Egy keresztény családban a Szentírás segítségével is nevelik a szülők gyermekeiket. A mű azoknak a lépéseknek a leírása, melyek a Szentírás problémamentes olvasásához szükségesek annak érdekében, hogy a családban hatékonyan megtapasztalják Isten szavának nevelő és önnevelő hatását.

Mint egy e-mail

Valamikor postán küldték a leveleket, most pedig itt az e-mail. Ahhoz azonban, hogy valós idejű információkat küldhess és fogadhass, végre kell hajtani néhány műveletet:

Először is kell egy számítógép, azt be kell kapcsolnod, majd csatlakoznod kell a világhálóra, és be kell lépned a levelező rendszerbe. Ehhez pedig a felhasználói nevedre és jelszavadra van szükséged.

Majd, miután vársz egy pillanatot, először ki kell törölnöd a „spam”-eket (sok fölösleges reklám nem akar tőled mást, csak a pénzedet, és csak arra jók, hogy rabolják az idődet).

Ezután végre elolvashatod azokat a leveleket, amelyek valóban érdekelnek, és megnyithatod a hozzájuk csatolt fájlokat.

A leveleket és a csatolt fájlokat el is mentheted, fontosságú sorrendet állíthatsz föl közöttük, hogy bármikor kényelmesen megtalálhasd őket. A címjegyzéken belül pedig kereshetsz is, az egyes személyek neve mellé odaírd a fontosabb adataikat, a kulcsszavakat róluk, hogy kifélék-mifélék.

Válaszolhatsz is a levél küldőjének: tudathatod vele néhány szóval, hogy elolvastad a levelet, vagy válaszolhatsz is arra, amit írt, hozzáfűzhetsz valamit, elmondhatod róla a véleményedet, megköszönheted stb.

Végül pedig lehetőség van arra is, hogy továbbküld a levelet barátaidnak, ismerőseidnek.

Ugyanezeket a műveleteket kell végrehajtani azzal a levéllel is, amelyet az égből küldtek, vagyis a Bibliával. Ez Isten szava, amelyet ő maga küld el minden jóakarátú embernek.

Ez az írás nem más, mint azoknak a lépéseknek a leírása, amiket a Szentírás „problémamentes” olvasásához meg kell tennünk. Azt kívánjuk, hogy forró vágy öntsön el a Szentírás föllapozására, olvasására, imába foglalására, elmélyítésére. Sőt azt kívánjuk, hogy kerítsen hatalmába, csábítson és gyökeresen változtasson meg, öltson benned testet és magad is a szöcskövé válj!

Első művelet Belépés a Szentírásba

Tudnivalók a Biblia nevű „alkalmazásról”

A számítógép használatához teljesülnie kell néhány alapvető feltételnek.

Ugyanez érvényes a Biblia használatára is.

Először: kell egy saját Biblia.

Másodszor: meg kell lennie a szándéknak, hogy kinyissuk, olvassuk.

Harmadszor: kell találnunk egy olyan alkalmat, amikor nem sietünk, el tudunk csöndesedni, tudunk nyugodtan olvasni, elmélkedni.

A Biblia az égből jövő levél

Van Valaki, aki mindig is tudta a nevedet és a címedet.

Az Úr azzal a céllal írt neked levelet, hogy segítsen az élet ösvényén megmaradni. Ő nem akar neked semmit eladni, nem a pénzért kell neki. Az ő legforróbb vágya az, hogy a szíved legyen az övé.

Nagy Szent Gergely mondja: „Ha egyszer, amikor otthonodtól távol vagy, levelet kapnál a császártól, addig nem nyugodnál, le sem pihennél és nem jönne álom a szemedre, amíg meg nem ismernéd a levél tartalmát. Most az ég Császára, az emberek és angyalok Ura küldött neked leveleket, amelyek az életeredől szólnak, és te mégsem mutatsz semmi érdeklődést, hogy elolvasd ezeket a leveleket. Vedd a fáradságot, nagyon kérlek, és találd meg az alkalmat, hogy mindennap tudj elmélkedni a te Teremtőd szavain. Tanuld meg Isten szaván keresztül Istennek a szívét is megismerni!”

Egy összetett könyv

A Biblia összetett könyv,
rég korokban írták,
amit üzen, megérteni
nem mindig egyszerű.

Gondosan tanulmányozni
a benne lévő bölcsességeket,
ez kitesz egy egész életet
de cserébe megtanít bölcsen élni.

A Biblia sokat elmond Istenről,
ki téged ama szerető
anyai méhben alkotott.
A Biblia Jézusról beszél,
aki a halállal bátran szállt szembe,
hogy az élet kulcsát
adja a kezünkbe.

Az ígében kincsek rejtőznek,
útmutatók, hogy elérhessük
a testvériséget
és a megvalósítást
egy emberibb világnak.

(Folyt. köv.)

Vasárnapi jegyzet

A végső dolgok értelméről

Lehet-e gondolatfakasztóbb évszak az őszi, ha az elmúláshoz keresünk analógiát? Szokáshagyományok kertjében november is a központban áll, amikor az emlékező eszten mecsek, gyertyák gyulladnak sírdombokon, melyek örök halmokat idéznek: lélekvágyakat a végső beteljesedés reményében.

A múlt század egyik nagy megtérője, Dienes Valéria a filozófus, író, a mozdulatművészet tudós megalapítója halála évében, 1978-ban írta azt a versét, amelyben élet és elmúlás ekként találkozik: *Jön az Isten, majd ha rád talál / hús kezével a kemény halál, / átemelnek óvatosan, szépen: / eggyel több lesz kiírva az Égen // Jön az Isten, Három és az Egy, / megpillantod, honnan merre megy. / hazamentél, nem hiányzik semmi: / elindultál mindörökre lenni...*

Kihívás-e még a halál, vagy csak megszokott jelenség, amelyről legvisszatasztáltabbban akciófilmek mutatnak képsorokat? Manapság akkor izgalmas igazán egy ilyen film, ha tömegével hullnak az emberek csodafegyverektől, gépmódra.

Szabó Ferenc jezsuita jóvoltából (fordításában) került a kezembe Jean Guittton, a Francia Akadémia tagja *Filozófiai végrendeletem* címmel 1977-ben megjelent könyvéből a *Halálom* részlete. Képzelt beszélgetés, amelyben a szerző partnere H. Bergson az élet filozófusa, aki könyveivel alaposan odasózott a marxizmusnak, az ateizmusnak. (1941-ben halt meg.) A beszélgetésben szó esik egy különös (benső) „látomásról”: Bergson és a másik szobában – egy azon időben – a kislánya fényes szép jelenségre lesznek figyelmesek. A leányka Guitttonnak mondja el, ő pedig tovább adja. A gyermeklélekre érzékeny „hírszerző” ezeket a sorokat fűzi a „vízióhoz”: *Tegyük fel, hogy abból az ismeretlen világból valami fény eljut hozzánk, amely testi szemmel is látható. Mily átalakulás lenne ebben az emberiségben, amely általában hozzászózott ahhoz, bármit mondjanak is, hogy csak azt fogadja el létezőnek, amit lát és tapint! Az így hozzánk érkezett információ talán csak azt érintené, ami alacsonyabb a lelkekben, a lelkeség legsós fokát. De nem kellene több, hogy eleven és hatékony valósággá alakítsa a túlvilágba vetett hiedelmet, amelyet – úgy tűnik – megtalálunk a legtöbb embernél, de amely a leggyakrabban csak verbális, elvont és hatástalan marad.*

Mégis: hogy megtudjuk milyen mértékben jön számításba, elég megfigyelnünk, mennyire rávetik magukat az emberek az élvezetre: az ember nem ragaszkodik ehhez annyira, ha nem látná benne a semmi ellenszerét, valami halált feledtető eszközt. Valójában, ha biztosak lennénk, abszolút biztosak abban, hogy tovább élünk, másra nem is tudnánk gondolni, mint erre. Az élvezet elmosódna az öröm előtt.

Ezután a történelmi Jézus személyére terelik a gondolatot. Guittton beszél a Megváltó feltámadásáról. Bergson reflexiója: *Ennek a ténynek megvan a jelentése (...): a szeretet legyőzte a halált, (...) ezentúl minden emberi lény számára lehetőség nyílt arra, hogy részesedjék a halált legyőző Szeretet örök életében. Kereszténynek semmi sem lehet ennél meggyőzőbb, ha valóban hittel elmélkedik a végső dolgok értelméről, kimeneteléről szabadsága tudatában, melyet Isten föltétlenül tiszteltben tart.*

hírek információk

A Pasztorális Helynökség, Kondé Lajos pasztorális helynök vezetésével november 7–8-ára Máriaradna–Temesvár–Csanád útvonalra zárandoklatot szervezett. A Szeged-Csanádi Egyházmegyéből plébániánként két főnek volt lehetősége részesülni lelki élményben. A plébániai munkatársak zárandoklatán közel 40 fő vett részt. Az egyházmegye ezt a kétnapos zárandoklatot azoknak a civileknek ajándékozta, akik az egyházközösségükben kiemelkedően értékes munkát végeztek, végeznek. Ezzel az alkalommal szerették volna elismerni azoknak a munkáját, akiket a plébánosuk ajánl, megerősíteni őket munkájukban és lehetőséget biztosítani számukra a lelki feltöltődésre, a más plébániákról érkezőkkel való kapcsolatok és a közösség építésére.

A Gróf Klebelsberg Kuno születésének 150. évfordulója alkalmából szervezett emlékversenyen határainkon innen és túlról több mint 300 csapat nevezett. Az első forduló feladatai után a 10-10 legeredményesebb jutott a döntőbe az általános iskolai és a középiskolai kategóriában. A háromnapos Kárpát-medencei döntőben a battonyai Mikes Kelemen Katolikus Gimnázium, Általános Iskola és Óvoda 12. a osztályos csapata, a KlebelsGang, 7. helyezést ért el. A csapat tagjai: Bod Richárd, Dóczi Dávid, Kovács Zoltán, Pinke Zsolt. Felkészítő tanár: Mészárosné Kiss Dóra; a népszínmű megálmodója és betanítója: Bálint-Rimayné Roczkó Zsuzsanna színművésznő volt.

A Trianon Kutatóintézet Közhasznú Alapítvány és az MMA Szegedi Regionális munkacsoportja november 7-én emlékkonferenciát szervezett Klebelsberg Kuno születésének 15. évfordulója alkalmából a Dóm Látogatóközpontban. Az eseményen Turi Attila, a Magyar Művészeti Akadémia elnöke mondott köszöntőt, a résztvevőket Kiss-Rigó László püspök köszöntötte. A konferencia nyitóelőadását Schmitt Pál, Magyarország korábbi köztársasági elnöke, a NOB tagja tartotta a '30-as évek sportéletéről. A rendezvényen közreműködött prof. Varga Laura fuvolaművész, Klebiczky György zongoraművész, az MMA köztestületi tagjai és Pregitzer Fruzsina színművész, akadémikus.

November 13-án nemzeti emlékhellyé avatták a szegedi Dómot és a Dóm teret a Klebelsberg Kuno-emlékév keretében. Ünnepi beszédet mondott Sulyok Tamás köztársasági elnök, az esemény díszvendége. Az eseményen felavatták a nemzeti emlékhelyet jelző sztélét és az „okos emléktáblát” is. Beszédet mondott még Móczár Gábor, a Nemzeti Örökség Intézetének főigazgatója, Harrach Péter, a Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság elnöke, Kiss-Hegyi Anita kulturális kapcsolatokért felelős államtitkár, Mihálffy Béla országgyűlési képviselő és Kiss-Rigó László püspök. Az ünnepségen közreműködött Szélpál Szilveszter operaénekes.

November 20-án, csütörtökön 11 órakor könyvbemutató kezdődik a Gál Ferenc Egyetem (Dóm tér 6.) Glattfelder termében Szuromi Szabolcs Anzelm „A régi és az új összhangja – az egyház jogi fejelemi keretei kánonjogtörténeti távlatból” című kötetéről. A könyvet ismerteti Balogh Elemér tanszékvezető, egyetemi tanár. A bemutató házigazdája Kovács József általános helynök. A szerző könyvei a helyszínen megvásárolhatók lesznek.

Jövő vasárnap, november 23-án minden katolikus templomban az egyházmegyei, illetve országos karitás szervezet javára gyűjtik a szentmiséken felajánlott adományokat.

A Szegedi Dóm Látogatóközpont a korábbi évekhez hasonlóan idén ismét lehetőséget kínál betlehemek készítésére családok, iskolai osztályok, plébániai csoportok, illetve egyéni jelentkezők, gyerekek és felnőttek számára. A „Nem lehet csoda nélkül élni” című betlehemi kiállításra készíthető alkotások anyaga, mérete és az alkalmazott technika szabadon választható. Az elkészült betlehemeket személyesen vagy postai úton november 23-án, vasárnap 17 óráig, névvel, címmel, elérhetőséggel és néhány soros ismertetővel, valamint a www.domlatogatokozpont.hu internetes felületről letölthető, vagy személyesen a Látogatóközpontban átvehető jelentkezőlappal várják a Szegedi Dóm Látogatóközpontban (Dóm tér 16.). További részletekről a www.domlatogatokozpont.hu internetes felületről tájékozódhatnak az érdeklődők.

Az Ifjúságpasztorációs Iroda szeretettel hívja és várja a 13-18 év közötti hittanos fiatalokat a Szeged-Csanádi Egyházmegye nagyszabású adventi lelki napjára, az Adventfesztre, mely az idei évben november 28-án, 9.30 és 14.00 óra között lesz megrendezve a Szent Gellért Fórumban. A zenei szolgálatot az Eucharist Zenekar végzi. A nap témája: „Király vagy!... ha várod a Királyt”. A belépés ingyenes, de regisztrációhoz kötött. A regisztrációs link az Ifjúságpasztorációs Iroda Facebook oldalán érhető el.

Klebelsberg Kuno születésének 150. évfordulója alkalmából a 2025-ös év Klebelsberg Kuno-emlékév. „Én hiszek a teremtés örök erejében...” címmel a Szegedi Dóm Látogatóközpont kiállítótermében (Dóm tér 16.) tekinthetik meg az érdeklődők a jubileumi kiállítást. A kiállított tabló, emlékiratok, tárgyi emlékek megtekintésével ismerhetik meg az egykori vallás- és közoktatásügyi miniszter életét, munkásságát. A kiállítás során a mesterséges intelligencia segítségével életre keltett Klebelsberg Kunótól hallhatják a legismertebb idézeteit.

Adventi koszorúkötésre várják a Belvárosi Plébánia közösségének családait november 29-én 10 és 16 óra között a Katolikus Házban, ahol a koszorúkötés mellett közös mézeskalács sütés is lesz.

Elindult a Katolikus Karitás „Angyalbatyu” akciója, hogy nélkülöző gyerekeknek szerezzen örömet karácsonyra. Az adományozók cipősdoboznyi ajándékokat készíthetnek, amelyeket játékokkal, könyvekkel, édességgel tölthetnek meg. A becsomagolt dobozokra kéri ráírni, hogy milyen korú fiúnak vagy lánynak szánják. Az adományokat december 16-ig lehet leadni a Karitás gyűjtőpontjain (Szeged, Csongor tér 12/2, munkanapokon 9.00–15.00), de online adományozásra is van lehetőség az angyalbatyu.hu oldalon, illetve az 1356-os adományvonal hívásával. A beérkező ajándékokat a Karitás önkéntesei juttatják el a gyermekekhez, hogy minél több nehéz sorsú család számára váljon meghitté és örömtelivé a karácsony ünnepé.

Kiadja a Glattfelder Alapítvány

Felelős kiadó és szerkesztő: Kiss-Rigó László
Állandó munkatárs: Bábszki Zoltán, Borz Gergely,
Cserny Szilvia, Karsai Örs,
† Tóth Sándor
Címünk: 6720 Szeged, Aradi vértanúk tere 2.